

“Cha(lle)nging attitudes and actions for a diverse society: fighting prejudices and discriminatory bullying for equality through human rights: A cross - curricular approach”

Agios Lazaros B', Class 6, Primary school

October 17, 2014

Health Education Lesson: *Breaking Stereotypes*

Educator: Maria Pantziara

Learning objectives according to the Health Education Curriculum of the Cyprus Ministry of Education and Culture:

The students to be able to:

- ❖ Identify and comment the existing stereotypes in the immediate and wider environment.
- ❖ Distinguish the negative consequences of any kind of exclusion or discrimination.
- ❖ Recognize social stereotypes according to the job description (gender, social status, origin).

Activities

1. Icebreaker and Warm-up activity

2. Wrapped presents

The teacher presents 2 differently wrapped presents. The one gift (empty tin beverage) is well wrapped and the other one (expensive electronic toy or jewelry) is badly wrapped. Students are asked to choose for their class one of the presented presents and then to explain the reasons of this decision. Then the teacher puts aside the chosen gift and opens the other gift. It is expected that students will be surprised by the content of the badly wrapped gift. Students comment and express their conclusions on this disclosure.

3. Taking a Position

The aim of this activity is for children to discuss and present their arguments in favour or against certain statements.

The room has been divided into four corners. Each corner is marked with a chart: I agree / I don't know / I am still thinking about it / I disagree.

The teacher read out three different statements, one by one. The children take a position in a corner according to if they agree, disagree, have no opinion, or need more time to think. The teacher announces the first statement and waits till the children have chosen a position. Then children are asked from different corners why they choose this position. Children are invited to change positions if they change their

mind after hearing others' reasons. This process is repeating for all three statements. Children are coming back into one group and they discuss the activity procedure.

- ❖ Did anything about this activity surprise you?
- ❖ Why do you think people had different opinions about these statements?
- ❖ Did anyone's reasons lead you to change your position? Why?
- ❖ How can we know which position is 'right'?

Statements

- ❖ Men are the best firefighters
- ❖ Old men need to be cared for
- ❖ The President of the Republic can wear jeans at work

4. People profile. With whom would you prefer to spend the day?

Children are asked to choose among the following people profiles:

- ❖ A great man inventor or a black former slave in America during 1900
- ❖ A beautiful famous Hollywood actress or someone who works with charities and often visits the countries where refugees live
- ❖ A man who is a quadriplegic or a man who is a theoretical physics scientist and made important discoveries about space

A discussion is following about their preferences. Where there are different opinions among members of a group, teacher encourages children to comment and express their opinion. Then, the teacher reflects on the whole activity.

- ❖ Why did you choose to spend a day with this person?
- ❖ How do you imagine this person?
- ❖ What would you ask that person? (daily activities, occupation, problems).

The teacher announces that each sentence refers to the same person.

1. Garrett Morgan
2. Angelina Jolie
3. Stephen Hawking

Conclusion: Many times the impressions and generalizations that we have for some people or groups of people (people with disabilities, people of different races, celebrities, etc.) do not allow us to see – realize their real personality.

5 “Put Racism in the right place”

Despicable Ad Against Racism 2000. The ad, which was created by the Portuguese Commission, was produced in 1998 in honor of the 50th Anniversary of the signing of the Universal Declaration of Human Rights.

<http://www.youtube.com/watch?v=DWGYTlds29I>

Children discuss about exposing the ugliness of racism. Then a relevant role play activity is performed.

6. Lemons activity

The aim of this activity is for students to understand the relationship between generalizations and stereotypes.

The teacher puts all the lemons out on a table where everyone can see them. Students are asked to describe the characteristics of a lemon (e.g., round, yellow, sour). The responses are written on the board.

Students are divided into small groups and each group is given a lemon. They are asked to get to know their lemon by studying it and noticing all its special characteristics. The teacher advises them not to mark or alter their lemon in any way. They can give their lemon a name, create a story about their lemon, and start to see it as an individual. After a short time, the teacher allows someone from each group to tell the large group the given description.

Then the teacher collects all the lemons and mixes them up. The teacher asks one person from each group to come up and pick out “their” lemon (This usually isn’t a problem since they’ve gotten to know their lemon as unique and individual).

The teacher puts a new fruit – an apple into the Lemon land. Students are asked to decide whether to accept or reject the “outsider” fruit. The teacher asks the following discussion questions:

- ❖ Why was it so easy for you to identify your lemon?
- ❖ How can stereotypes be harmful?

Μάθημα Αγωγής Υγείας στα πλαίσια του Pestalozzi Programme “Cha(lle)nging attitudes and actions for a diverse society: fighting prejudices and discriminatory bullying for equality through human rights”

Εκπαιδευτικός: Μαρία Παντζιαρά

Σχολείο: Άγιος Λάζαρος Β', Λάρνακα

Σύμβουλος: Έλενα Παπαμιχαήλ

Ημερομηνία: 17 Οκτωβρίου 2014

Τάξη: ΣΤ'

Τίτλος: Καταργώντας στερεότυπα...

Διάρκεια μαθήματος: 60 λεπτά

Θεματική Ενότητα: 3. Δημιουργία και βελτίωση κοινωνικού εαυτού

Υποενότητα: 3.2 Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και σχέσεων

Δείκτες Επιτυχίας:

Οι μαθητές/τριες:

- να εντοπίζουν και να κρίνουν την ύπαρξη στερεότυπων στο άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον τους.
- να διακρίνουν τις αρνητικές συνέπειες που προκύπτουν από κάθε μορφής αποκλεισμό ή διάκριση.

Θεματική Ενότητα: 4. Διαμόρφωση ενεργού πολίτη

Υποενότητα: 4.2. Οικονομική και επαγγελματική αγωγή

Δείκτης επιτυχίας:

Οι μαθητές/τριες:

- να εντοπίζουν κοινωνικά στερεότυπα σχετικά με τα επαγγέλματα (π.χ. στερεότυπα για το φύλο, την κοινωνική τάξη, την καταγωγή ενός ατόμου που τυχόν θα ασκήσει ένα επάγγελμα).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1. Παιχνίδι για «σπάσιμο του πάγου»

Τα παιδιά στέκονται σε κύκλο. Η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να λένε το όνομά τους σαν ένα κύμα που ανεβαίνει και κατεβαίνει (ο πρώτος ψιθυριστά, ο επόμενος πιο δυνατά, πιο δυνατά και μετά πιο σιγά, πιο σιγά...). Η εκπαιδευτικός καθοδηγεί τους/τις μαθητές/τριες δείχνοντας με το χέρι πιο ψηλά ή πιο χαμηλά.

2. Το δώρο

(Δραστηριότητα από το εγχειρίδιο «Ανακαλύπτοντας τον ελέφαντα»)

Υλικά: 2 δώρα, το ένα καλοτυλιγμένο με πολύ ελκυστικό περιτύλιγμα, που περιέχει ένα άδειο τενεκεδάκι αναψυκτικού και το άλλο κακοτυλιγμένο, που περιέχει ένα ακριβό ηλεκτρονικό παιχνίδι ή κόσμημα.

Παρουσιάζονται στα παιδιά τα δύο δώρα και καλούνται να απαντήσουν ποιο δώρο θα διάλεξαν για την τάξη τους και ακολούθως να δικαιολογήσουν την απόφασή τους με επιχειρήματα. Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός βάζει στην άκρη το δώρο που διάλεξαν τα παιδιά και ανοίγει το άλλο δώρο. Αναμένεται ότι θα εκπλαγούν από το περιεχόμενο του δώρου και θα κάνουν τα σχόλιά τους.

3. Συμφωνώ/ Διαφωνώ/ Το σκέφτομαι ακόμη

(Δραστηριότητα προσαρμοσμένη από το εγχειρίδιο 'Μικρή πυξίδα – *Compassito: Manual on Human Rights Education and Children, 2009*)

Η τάξη χωρίζεται σε τρεις γωνίες. Κάθε γωνιά έχει χαρακτηριστεί με μία καρτέλα: Συμφωνώ/ Διαφωνώ/ Το σκέφτομαι ακόμη. Η εκπαιδευτικός διαβάσει φωναχτά τρεις διαφορετικές δηλώσεις, μία προς μία. Κάθε φορά τα παιδιά παίρνουν θέση σε μία από τις γωνίες, σύμφωνα με το αν συμφωνούν, αν διαφωνούν ή αν χρειάζονται περισσότερο χρόνο να το σκεφτούν. Έπειτα, τα παιδιά από διαφορετικές γωνίες ρωτούνται γιατί έχουν επιλέξει αυτή τη θέση. Αφού ακουστούν τα διάφορα επιχειρήματα, τα παιδιά καλούνται να αλλάξουν θέσεις, αν άλλαξαν γνώμη, τώρα που έχουν ακούσει τα επιχειρήματα των άλλων. Ακολουθεί συζήτηση όπου τα παιδιά ανακοινώνουν τα κύρια συμπεράσματά τους σε σχέση με τα στερεότυπα – φύλο κ.ά.

Δηλώσεις:

- Οι άντρες είναι οι καλύτεροι πυροσβέστες.
- Οι ηλικιωμένοι χρειάζονται φροντίδα και βοήθεια.
- Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να φοράει τζιν παντελόνι στο γραφείο του.

4. Προφίλ ανθρώπων: Με ποιον/α θα προτιμούσα να περάσω μια μέρα;

(Δραστηριότητα προσαρμοσμένη από σχέδιο μαθήματος στα πλαίσια Δικτύου Στήριξης Αγωγής Υγείας)

Τα παιδιά χωρίζονται σε τρεις ομάδες. Κάθε ομάδα παίρνει μία πρόταση που περιγράφει δύο διαφορετικά προφίλ ανθρώπων. Τα παιδιά διαβάζουν το κάθε ζεύγος προφίλ που περιγράφεται στις προτάσεις και, αφού συζητήσουν στις ομάδες τους, καλούνται να διαλέξουν με ποιο από τα δύο άτομα της κάθε πρότασης θα επιθυμούσαν να περάσουν ευχάριστα μια μέρα.

Προτάσεις:

- α. Έναν σπουδαίο άντρα εφευρέτη ή έναν μαύρο πρώην σκλάβο στην Αμερική του 1900;
- β. Μία πανέμορφη διάσημη ηθοποιό του Χόλυγουντ ή κάποιο άτομο που συνεργάζεται με φιλανθρωπικές οργανώσεις και επισκέπτεται συχνά χώρες όπου ζουν πρόσφυγες;
- γ. Έναν άντρα που είναι τετραπληγικός ή έναν θεωρητικό επιστήμονα φυσικής που έκανε σπουδαίες ανακαλύψεις για το διάστημα;

Τα παιδιά ανακοινώνουν στην ολομέλεια της τάξης τις επιλογές που έκαναν στις ομάδες τους. Όπου υπάρχουν διαφορετικές απόψεις μεταξύ των μελών μιας ομάδας, η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να τις εκφράσουν.

Ακολούθως, η εκπαιδευτικός προβληματίζει τα παιδιά με ερωτήσεις όπως:

- Γιατί επιλέξατε να περάσετε μια μέρα με το συγκεκριμένο άτομο;
- Πώς φαντάζεστε το άτομο το οποίο επιλέξατε;
- Τι θα θέλατε να ρωτήσετε αυτό το άτομο; (καθημερινότητα, ασχολίες, προβλήματα)

Αφού τα παιδιά εκφράσουν τις σκέψεις τους, τότε τους αποκαλύπτεται ότι τα δύο προφίλ σε κάθε πρόταση αναφέρονται στο ίδιο άτομο.

- α. Garrett Morgan: ο εφευρέτης των φώτων τροχαίας, της αντιασφυξιογόνου μάσκας και μιας ουσίας ισιώματος μαλλιών.
- β. Angelina Jolie: διάσημη ηθοποιός και πρέσβειρα καλής θελήσεως του ΟΗΕ.
- γ. Stephen Hawking: θεωρητικός φυσικός και κοσμολόγος, τετραπληγικός που επικοινωνεί μέσω συσκευής παραγωγής ομιλίας, που ανακάλυψε ότι οι μαύρες τρύπες στο διάστημα εκπέμπουν ακτινοβολία, γνωστή ως η «ακτινοβολία Hawking».

Τα παιδιά οδηγούνται στο συμπέρασμα ότι πολλές φορές οι εντυπώσεις και οι γενικεύσεις που έχουμε για κάποια άτομα ή κοινωνικές ομάδες ατόμων (άτομα με αναπηρίες, άτομα διαφορετικών φυλών, διασημότητες κ.ά.) δεν μας αφήνουν να δούμε τις διαφορετικές πλευρές της προσωπικότητάς τους.

5. «Βάλτε το ρατσισμό στη σωστή θέση»

(Δραστηριότητα προσαρμοσμένη από το εγχειρίδιο «Ανακαλύπτοντας τον ελέφαντα»)

Τα παιδιά παρακολουθούν το video 'Put racism in the right place' από το Portuguese Commission για την 50^η επέτειο της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. <http://www.youtube.com/watch?v=DWGYTlds29I>

Αρχικά, δε γίνεται μετάφραση στα ελληνικά από την εκπαιδευτικό. Αφού παρακολουθήσουν το video, τα παιδιά καλούνται να κάνουν κάποιες υποθέσεις για την ιστορία, παρατηρώντας τη γλώσσα του σώματος των πρωταγωνιστών ή/και

διαβάζοντας τους υπότιτλους στα αγγλικά. Οι υποθέσεις τους πρέπει να συνοδεύονται από επιχειρήματα που να υποστηρίζουν τις σκέψεις τους. Γίνεται, επίσης, συζήτηση για το τι μπορεί να νιώθουν οι πρωταγωνιστές, με βάση τη γλώσσα του σώματος και τις εκφράσεις τους.

Στη συνέχεια, τα παιδιά παρακολουθούν και πάλι το video και η εκπαιδευτικός παρέχει τη μετάφραση στα ελληνικά. Ακολουθεί συζήτηση.

- Σας έκανε κάτι εντύπωση από τη διαφήμιση και γιατί;
- Πώς κρίνετε το αίτημα της κυρίας;
- Πώς κρίνετε την απόφαση του καπετάνιου;

Παγωμένες εικόνες

- Πώς ένιωσε το καθένα από τα πρόσωπα στα διάφορα στάδια της ιστορίας;
Γιατί;

Για να απαντήσουν στην ερώτηση αυτή, τα παιδιά καλούνται να αναπαραστήσουν σκηνές από την ιστορία με παγωμένες εικόνες (σκηνή 1^η: η κυρία ρωτά την αεροσυνοδό αν υπάρχει κενή θέση κάπου αλλού, σκηνή 2^η: η κυρία λέει θυμωμένα πως δε θα κάθεται δίπλα από ένα «νέγρο», σκηνή 3^η: η αεροσυνοδός λέει στην κυρία πως ο καπετάνιος βρήκε μια κενή θέση στην πρώτη θέση και απολογείται γιατί είναι απίστευτο το να πρέπει ένας επιβάτης να ταξιδεύει δίπλα από ένα τόσο αναξιοπρεπές άτομο, σκηνή 4^η: η αεροσυνοδός απευθύνεται στο νεαρό και του ζητά να την ακολουθήσει στην πρώτη θέση). Τα παιδιά παίρνουν σε κάθε σκηνή τις θέσεις των πρωταγωνιστών. Σε κάθε παγωμένη εικόνα, η εκπαιδευτικός αγγίζει κάποια από τα παιδιά στον ώμο. Το παιδί που νιώθει το άγγιγμα λέει δυνατά τις σκέψεις και τα συναισθήματά του, ως το πρόσωπο του video που υποδύεται.

Καυτή καρτέκλα

- Θα θέλατε να πείτε κάτι στην κυρία/ τον νεαρό/ την αεροσυνοδό/ τον καπετάνιο;

Με βάση αυτή την ερώτηση, χρησιμοποιείται η τεχνική της «καυτής καρτέκλας», για να δοθεί στα παιδιά η ευκαιρία να κάνουν εισηγήσεις ή ερωτήσεις στα άτομα που πρωταγωνιστούν στην ταινία. Αρχικά, η εκπαιδευτικός παίρνει το ρόλο της κυρίας και απαντά σε ερωτήσεις των παιδιών, καθώς κάθεται στην «καυτή καρτέκλα». Στη συνέχεια, κάποια παιδιά μπορούν να αναλάβουν εθελοντικά κάποιο ρόλο και να καθίσουν στην «καυτή καρτέκλα», απαντώντας ερωτήσεις από τα υπόλοιπα παιδιά.

Διάδρομος σκέψης

Τα παιδιά σχηματίζουν ένα διάδρομο σκέψης (τα μισά παιδιά στέκονται το ένα δίπλα από το άλλο στη μία πλευρά και τα άλλα μισά απέναντι), από τον οποίο θα περάσουν με τη σειρά η κυρία, ο νεαρός, η αεροσυνοδός και ο καπετάνιος. Καθώς περνούν τα πρόσωπα αυτά από το διάδρομο σκέψης, τα υπόλοιπα παιδιά θα πρέπει να γίνονται η «σκέψη» τους. Η μία ομάδα θα είναι οι θετικές σκέψεις του προσώπου, ενώ η άλλη ομάδα οι αρνητικές σκέψεις.

5. Παιχνίδι για κλείσιμο - Λεμόνια:

Η εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά ενός λεμονιού (κίτρινο, στρογγυλό, πικρό, ξινό κτλ). Οι απαντήσεις καταγράφονται στον πίνακα.

Στη συνέχεια, τα παιδιά χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες και κάθε ομάδα παίρνει από ένα λεμόνι. Τα παιδιά καλούνται να γνωρίσουν το λεμόνι τους εξετάζοντάς το, παρατηρώντας όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Η εκπαιδευτικός τους λέει να μην σημαδέψουν ή παραμορφώσουν το λεμόνι τους με οποιοδήποτε τρόπο. Μπορούν να δώσουν στο λεμόνι τους ένα όνομα, να δημιουργήσουν μια ιστορία, να αρχίσουν να το προσωποποιούν, σαν να είχε προσωπικότητα.

Ένα παιδί από κάθε ομάδα μιλά στην ολομέλεια για το λεμόνι της ομάδας του και τους λέει την ιστορία του.

Η εκπαιδευτικός βάζει όλα τα λεμόνια στο κέντρο του κύκλου και τα ανακατεύει. Ζητά από κάποιο παιδί να έρθει να αναγνωρίσει και να πάρει το λεμόνι της δικής του ομάδας (αναμένεται ότι μετά τη δουλειά που έγινε, θα του είναι εύκολο). Έπειτα, τα παιδιά βάζουν και πάλι όλα τα λεμόνια στο κέντρο του κύκλου. Η εκπαιδευτικός φέρνει δίπλα τους ένα κόκκινο μήλο. Ρωτά τα παιδιά αν αυτό το νέο φρούτο χωράει σε αυτόν τον λεμονόκοσμο.

Ακολουθεί συζήτηση:

- *Γιατί ήταν τόσο εύκολο να αναγνωρίσετε το λεμόνι σας;*
- *Γιατί τα στερεότυπα είναι επικίνδυνα;*